

Konsekvenser af forsinkelse af udredning/behandling op til 30 dage hos patienter med brystkræft

Det må anses for at være uomgængeligt, at jo senere en cancer diagnosticeres og behandles, jo dårligere prognose har sygdommen. For nogle cancerformer kan selv korte forsinkelser have signifikant betydning,^{1,2} men det gælder ikke brystkræft. Generelt er det for den sygdom ikke muligt at påvise en effekt af forsinkelser på op til 30 dage. Dette skyldes først og fremmest, at tumorer udgået fra brystet har en langsom væksthastighed. Den er størst hos præmenopausale og yngre patienter, hvor fordoblingstiden angives til omkring 80 dage i det studium, der viser kortest interval.³ Andre studier viser lidt længere fordoblingstid.⁴ Anvendes fordoblingstiden på 80 dage svarer det til, at en tumor, der på behandlingstidspunktet er 10 mm, ved 30 dages fremrykning ville have haft en diameter på 9,2 mm (se vedlagte eksempel [Bilag 1]). En sådan forskel er så beskednen, at den ligger indenfor måleusikkerheden ved f.eks. mammografi, ultralydsskanning, MR-mammografi og ved opmåling på operationspræparatet. Tilsvarende vil diameteren af en større tumor heller ikke reduceres med mere end knapt 10% (18,3 mm vs. 20,0 mm). Hos ældre patienter med en længere fordoblingstid (157 dage³) vil forskellene være endnu mindre: 9,6 mm vs. 10,0 mm og 19,4 mm vs. 20 mm – dvs. en forskel på knapt 5%.

Det er altså ikke muligt af differentiere prognosen med udgangspunkt i de beskedne størrelsesforskelle i tumor. Tilsvarende mener jeg heller ikke, at det er muligt at estimere, om den relativt beskedne forsinkelse vil kunne øge risikoen for lymfeknudemetastaser eller fjerne metastaser eller øge tumorbyrden af allerede tilstedeværende metastaser. Ovennævnte fordoblingstider for brysttumorer svarer til, at tumor har gennemgået en udvikling, der har strakt sig over 5-10 år. I det perspektiv er en periode op til 30 dage et meget lille 'vindue'. Det er derfor overvejende sandsynligt, at der ikke under en sådan periode vil indtræffe en afgørende forværring af tumors udbredning med negativ indflydelse på prognosen som f.eks. fremkomst af den første lymfeknudemetastase, øgning i antallet af tilstedeværende lymfeknudemetastaser fra op til 3 til 4 eller flere, eller til fremkomst af fjerne metastaser. Det har desværre ikke været muligt at underbygge dette ræsonnement med videnskabelig evidens.

Ovenstående betragtninger og vurdering gælder også for behandling. Selvom f.eks. tumordiameteren har betydning for valg af behandling, så vil den omtalte måleusikkerhed medføre, at man ikke med tilstrækkelig sikkerhed kan udtale sig om ændringer i tumorstadier (f.eks. 20 mm eller derunder overfor 21 mm eller større). Det må derfor konkluderes, at det ikke er muligt på baggrund af så beskednen forsinkelse at vurdere, om en anden af de gængse og anbefalede behandlingsstrategier⁵ kunne have været anvendt.

Sammenfattende kan det konkluderes, at det er overvejende sandsynligt, at en forsinkelse af diagnose og behandling af brystkræft på op til 30 dage ikke medfører, at prognoseestimerne forringes, og at den anbefalede behandlingsstrategi ændres.

Referencer

1. Brouha, X. D. R., Tromp, D. M., Hordijk, G. J., Winnubst, J. a M. & De Leeuw, J. R. J. Oral and pharyngeal cancer: Analysis of patient delay at different tumor stages. *Head Neck* **27**, 939–945 (2005).
2. Seoane, J., Takkouche, B., Varela-Centelles, P., Tomás, I. & Seoane-Romero, J. M. Impact of delay in diagnosis on survival to head and neck carcinomas: A systematic review with meta-analysis. *Clin. Otolaryngol.* **37**, 99–106 (2012).
3. Peer, P. G., van Dijck, J. A., Hendriks, J. H., Holland, R. & Verbeek, A. L. Age-dependent growth rate of primary breast cancer. *Cancer* **71**, 3547–3551 (1993).
4. Ryu, E. B. *et al.* Tumour volume doubling time of molecular breast cancer subtypes assessed by serial breast ultrasound. *Eur. Radiol.* **24**, 2227–35 (2014).
5. DBCG Retningslinier. at <www.dbcg.dk>

Aarhus den 24. januar 2015

Peer Christiansen

Professor, overlæge, dr.med.
Kirurgisk afdeling P
Aarhus Universitetshospital
Tage-Hansens Gade 2
8000 Aarhus C